

Středa, 8. června 2016

P8_TA(2016)0260

Ratifikace Protokolu z roku 2010 k Úmluvě o přepravě nebezpečných a škodlivých látek a přistoupení k němu, pokud jde o aspekty týkající se justiční spolupráce v občanských věcech

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. června 2016 o návrhu rozhodnutí Rady o ratifikaci členskými státy a jejich přistoupení v zájmu Evropské unie k Protokolu z roku 2010 k Mezinárodní úmluvě o odpovědnosti a náhradě za škodu v souvislosti s přepravou nebezpečných a škodlivých látek po moři, pokud jde o aspekty týkající se justiční spolupráce v občanských věcech (14112/2015 – C8-0409/2015 – 2015/0136(NLE))

(2018/C 086/36)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (14112/2015),
- s ohledem na žádost o souhlas, kterou předložila Rada v souladu s článkem 81 a čl. 218 odst. 6 písm. a) bodem v) Smlouvy o fungování Evropské unie (C8-0409/2015),
- s ohledem na čl. 3 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na Protokol č. 22 o postavení Dánska připojený ke Smlouvě,
- s ohledem na stanovisko Soudního dvora ze dne 14. října 2014 ⁽¹⁾,
- s ohledem na Mezinárodní úmluvu o odpovědnosti a náhradě za škodu v souvislosti s přepravou nebezpečných a škodlivých látek po moři z roku 1996 („úmluva HNS z roku 1996“),
- s ohledem na Protokol z roku 2010 k úmluvě HNS z roku 1996 („úmluva HNS z roku 2010“),
- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (COM(2015)0305),
- s ohledem na rozhodnutí Rady 2002/971/ES ze dne 18. listopadu 2002, kterým se členské státy zmocňují, aby v zájmu Společenství ratifikovaly úmluvu HNS z roku 1996 nebo aby k této úmluvě přistoupily ⁽²⁾,
- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady, kterým se členské státy zmocňují, aby v zájmu Evropského společenství ratifikovaly Mezinárodní úmluvu o odpovědnosti a náhradě za škodu v souvislosti s přepravou nebezpečných a škodlivých látek po moři z roku 1996 („úmluva HNS“), COM(2001)0674),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ⁽³⁾ („přepracované znění nařízení Brusel I“),
- s ohledem na prohlášení Komise do zápisu z jednání Výboru stálých zástupců a Rady ze dne 20. listopadu a dne 8. prosince 2015 ⁽⁴⁾,
- s ohledem na dokument odvětví námořní dopravy ze dne 18. září 2015, v němž jsou členské státy vyzvány, aby co nejdříve ratifikovaly Protokol k úmluvě HNS z roku 2010 nebo aby k němu přistoupily v souladu s navrhovaným přístupem Komise ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Stanovisko soudního dvora ze dne 14. října 2014, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

⁽²⁾ Úř. věst. L 337, 13.12.2002, s. 55.

⁽³⁾ Úř. věst. L 351, 20.12.2012, s. 1.

⁽⁴⁾ Poznámka k bodu 13142/15.

⁽⁵⁾ Dostupný na internetu na: <http://www.ics-shipping.org/docs/default-source/Submissions/EU/hazardous-and-noxious-substances.pdf>.

Středa, 8. června 2016

- s ohledem na čl. 99 odst. 3 jednacího řádu,
- s ohledem na průběžnou zprávu Výboru pro právní záležitosti (A8-0190/2016),
- A. vzhledem k tomu, že cílem úmluvy HNS z roku 2010 je zajistit odpovědnost a poskytnout přiměřenou, rychlou a účinnou náhradu ztrát či škody způsobené osobám, na majetku či na životním prostředí v souvislosti s přepravou nebezpečných a škodlivých látek po moři prostřednictvím zvláštního kompenzačního mezinárodního fondu HNS;
- B. vzhledem k tomu, že mezi hlavní zásady, na nichž jsou založeny úmluvy Mezinárodní námořní organizace, včetně úmluvy HNS z roku 2010, patří objektivní odpovědnost vlastníka lodi, povinné pojištění k pokrytí škod způsobených třetím stranám, právo osob, které utrpěly škodu, vznést nárok přímo proti pojistiteli, omezení odpovědnosti a v případě ropných a nebezpečných a škodlivých látek zvláštní fond náhrad, který se využívá k náhradě škod, pokud překročí meze odpovědnosti vlastníka lodi;
- C. vzhledem k tomu, že úmluva na jedné straně usiluje o zavedení zásady „znečišťovatel platí“ a také zásad prevence a obezřetnosti, podle nichž je třeba přijmout preventivní opatření v případě možné škody na životním prostředí, a spadá tak do obecných zásad a do rámce působnosti politiky Unie v oblasti životního prostředí, a na druhé straně usiluje o regulaci otázek týkajících se škod způsobených námořní dopravou a předcházení těmto škodám a jejich minimalizaci, a spadá tak do rámce působnosti dopravní politiky Unie;
- D. vzhledem k tomu, že úmluva HNS z roku 2010 obsahuje pravidla o příslušnosti soudů smluvních států v případě nároků nesených osobami, jež utrpěly škodu, na niž se vztahuje úmluva, vůči vlastníkově nebo jeho pojistiteli nebo vůči zvláštnímu kompenzačnímu fondu HNS a dále pravidla pro uznávání a výkon rozhodnutí soudů ve smluvních státech;
- E. vzhledem k tomu, že podle návrhu Komise (COM(2015)0305) by se tak uzavření úmluvy HNS z roku 2010 překrývalo, pokud jde o oblast působnosti, s pravidly přepracovaného znění nařízení Brusel I;
- F. vzhledem k tomu, že přepracované znění nařízení Brusel I umožňuje několik soudních příslušností, zatímco kapitola IV úmluvy HNS z roku 2010 stanoví velmi omezený režim příslušnosti, uznávání a výkonu s cílem zajistit rovné podmínky pro žadatele a zaručit jednotné uplatňování pravidel týkajících se odpovědnosti a náhrady za škodu;
- G. vzhledem k tomu, že jak zvláštní úprava soudní příslušnosti stanovená v úmluvě HNS z roku 2010, která má zajistit, aby oběti nehod mohly mít prospěch z jednoznačných procesních pravidel a právní jistoty, a domoci se tak u soudů náhrady účinnějším způsobem, tak i očekávané právní a praktické obtíže spojené s uplatněním režimu samostatné soudní příslušnosti v Unii, oproti příslušnosti, která se vztahuje na další strany úmluvy HNS z roku 2010, jsou důvodem pro výjimku z obecného uplatnění přepracovaného znění nařízení Brusel I;
- H. vzhledem k tomu, že Dánsko je osvobozeno od uplatňování hlavy V kapitoly 3 SFEU a neúčastní se přijímání návrhu rozhodnutí Rady, pokud jde o aspekty týkající se justiční spolupráce v občanských věcech;
- I. vzhledem k tomu, že překrývání úmluvy HNS z roku 2010 s pravidly Unie týkajícími se justiční spolupráce v občanských a obchodních věcech se stalo právním základem pro rozhodnutí 2002/971/ES, neboť protokol k úmluvě HNS z roku 2010 pozměnil úmluvu HNS z roku 1996, a účinek úmluvy HNS z roku 2010 na pravidla Unie by měl být posouzen na základě rozsahu pravidel směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES (směrnice o odpovědnosti za životní prostředí)⁽¹⁾, která je od přijetí rozhodnutí 2002/971/ES součástí právního řádu EU;

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56).

Středa, 8. června 2016

- J. vzhledem k tomu, že směrnice o odpovědnosti za životní prostředí vylučuje ze své oblasti působnosti škody na životním prostředí či bezprostřední nebezpečí těchto škod, které jsou uvedené v úmluvě HNS z roku 2010, jakmile tato úmluva vstoupí v platnost (čl. 4 odst. 2 a příloha IV směrnice o odpovědnosti za životní prostředí);
- K. vzhledem k tomu, že úmluva HNS z roku 2010 stanoví objektivní odpovědnost vlastníka lodi za jakoukoli škodu, jež vznikne v důsledku přepravy nebezpečných a škodlivých látek po moři a na niž se vztahuje tato úmluva, stejně jako povinnost uzavřít pojištění nebo mít jinou finanční záruku k pokrytí odpovědnosti za škodu podle této úmluvy, a zakazuje za tímto účelem jakékoli další nároky vůči vlastníkově lodi vyjma nároků vznesených v souladu s touto úmluvou (čl. 7 odst. 4 a 5);
- L. vzhledem k tomu, že pokud všechny členské státy neratifikují ve stejném časovém období úmluvu HNS z roku 2010 či k ní nepřistoupí, hrozí, že se na odvětví námořní dopravy budou ve stejnou chvíli vztahovat dva různé právní režimy – režim Unie a mezinárodní režim, což by rovněž mohlo vést k rozdílným podmínkám pro oběti znečištění, např. pobřežní komunity, rybáře atd., a bylo by to v rozporu se smyslem úmluvy HNS z roku 2010;
- M. vzhledem k tomu, že ostatní úmluvy Mezinárodní námořní organizace obsažené v příloze IV směrnice o odpovědnosti za životní prostředí prokázaly svou účinnost, neboť se jim podařilo vytvořit rovnováhu mezi environmentálními a obchodními zájmy prostřednictvím jednoznačného stanovení odpovědnosti tak, že v podstatě nejsou pochybnosti o tom, která strana je odpovědná, a prostřednictvím vytvoření mechanismů povinného pojištění a rychlého odškodnění, které se neomezují pouze na škody na životním prostředí;
1. žádá Radu a Komisi, aby zohlednily následující doporučení:
- i) zajistit, aby jednotnost, úplnost a účinnost společných pravidel Unie nebyla negativně ovlivněna mezinárodními závazky přijatými na základě ratifikace úmluvy HNS z roku 2010 či přistoupení k této úmluvě v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora ⁽¹⁾;
- ii) věnovat v tomto ohledu větší pozornost překrývání přepracovaného znění nařízení Brusel I s úmluvou HNS z roku 2010, pokud jde o procesní pravidla v případech nároků a žalob podle této úmluvy před soudy smluvních států;
- iii) zajistit, že možnost konfliktu mezi směrnicí o odpovědnosti za životní prostředí a úmluvou HNS z roku 2010 bude omezena na minimum, a to přijetím veškerých vhodných opatření k zajištění toho, aby členské státy, které úmluvu ratifikovaly či k ní přistoupily, plně dodržovaly ustanovení o výlučnosti podle čl. 7 odst. 4 a 5 úmluvy HNS z roku 2010, na základě něhož nelze vůči vlastníkově lodi uplatňovat žádné další nároky, než jaké jsou v souladu s dotýcnou úmluvou;
- iv) zajistit snížení rizika vytvoření a upevnění znevýhodnění v hospodářské soutěži pro státy, které jsou připraveny přistoupit k úmluvě HNS z roku 2010, oproti státům, které si přejí tento proces odložit a řídit se nadále pouze směrnicí o odpovědnosti za životní prostředí;
- v) zajistit odstranění trvalé souběžné existence dvou režimů odpovědnosti v námořní dopravě – režimu Unie a mezinárodního režimu –, která by znamenala roztržičnost právních předpisů Unie a navíc by ohrozila jednoznačné stanovení odpovědnosti a mohla by vést ke zdlouhavým a nákladným soudním řízením na úkor obětí a odvětví námořní dopravy;
- vi) zajistit v této souvislosti, aby byly členské státy jasně povinovány přijmout všechna opatření nezbytná k dosažení konkrétního výsledku, totiž ratifikovat úmluvu HNS z roku 2010 nebo k ní přistoupit v přiměřeném časovém rámci, který by neměl být delší než dva roky od data vstupu rozhodnutí Rady v platnost;

⁽¹⁾ Stanovisko soudního dvora ze dne 19. března 1993, 2/91, ECLI:EU:C:1993:106, odstavec 25; rozsudek Soudního dvora ze dne 5. listopadu 2002, *Komise Evropských společenství v. Dánské království*, C-467/98, ECLI:EU:C:2002:625, bod 82; stanovisko soudního dvora ze dne 7. února 2006, 1/03, ECLI:EU:C:2006:81, odstavce 120 a 126; stanovisko soudního dvora ze dne 14. října 2014, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

Středa, 8. června 2016

2. uzavírá, že by toto usnesení bylo další možností pro Radu a Komisi, jak se zabývat doporučeními uvedenými v bodě 1;
 3. pověřuje svého předsedu, aby požadoval další jednání s Komisí a Radou;
 4. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.
-